

Kenmerk	W04.13.0319/I/Vo/B
Datum advies	4 februari 2014
Vindplaats	Bijlage bij Kamerstukken II 2013/14, 33750-IV, nr. 27

Samenvatting

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft op verzoek van de regering voorlichting gegeven over de evaluatie van de staatkundige structuur van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De regering heeft de voorlichting op 10 februari 2014 openbaar gemaakt.

Begrenzing evaluatie

De Afdeling advisering stelt voorop dat het staatsrechtelijke kader voor Caribisch Nederland en de bestuurlijke afspraken die aan dat kader en aan de nieuwe staatkundige structuur ten grondslag liggen, grenzen stellen aan de reikwijdte van de evaluatie. Zij vormen voor de evaluatie een gegeven. Bij de evaluatie gaat het immers om een terugblik: wat is er bereikt? Zijn de verwachtingen uitgekomen? Hoe hebben onder meer de wetgeving, de afspraken en de procedures gefunctioneerd? Het debat over een eventuele wijziging van de staatkundige verhoudingen is een afzonderlijk traject dat thuishoort in de politieke besluitvorming over de vraag: hoe nu verder?

Essentieel voor een adequaat evaluatieonderzoek is dat de opdrachtgevers voorafgaand aan de evaluatie gezamenlijk een keuze maken over wat zij precies willen weten en waarom, dat wil zeggen met welk doel of met welke doelen de evaluatie plaatsvindt. Het oogmerk van de evaluatie bepaalt mede de reikwijdte en de inrichting daarvan.

Drie te onderscheiden thema's

Ziet de Afdeling advisering het goed dan zijn er globaal drie thema's van de evaluatie te onderscheiden. Het gaat om:

- De werking van de wetgeving; dit thema is ook van belang met het oog op de nog te maken keuze over het al dan niet verder invoeren van Nederlandse wetgeving op de eilanden;
- De werking van de nieuwe bestuurlijke structuur; de vraag naar het functioneren van de openbare lichamen en de samenwerking tussen de openbare lichamen met het Rijk en de andere landen van het Koninkrijk.
- De gevolgen van de overgang naar de nieuwe staatkundige situatie voor de bevolking van de eilanden; wat zijn de concrete maatschappelijke effecten daarvan die in het dagelijkse leven merkbaar zijn? Met deze vraag hangt samen de vraag naar het voorzieningenniveau op de BES-eilanden.

Deze thema's zijn onderling sterk met elkaar verbonden, maar moeten wel worden onderscheiden. Een evaluatie waarin deze thema's worden gecombineerd ligt voor de hand,

gelet op de verschillende perspectieven waarmee vanuit Nederland en vanuit de eilanden naar de ná 10 oktober 2010 ontstane verhoudingen wordt gekeken. Ook zijn er wettelijke verplichtingen en al bestaande afspraken en toezeggingen over de inhoud van de evaluatie waarmee rekening moet worden gehouden.

Inrichting evaluatieproces

De Afdeling advisering acht het van groot belang dat, gezien de te verwachten omvang van het project, een onafhankelijke evaluatiecommissie wordt ingesteld. Het verdient aanbeveling dat de evaluatiecommissie een onafhankelijke voorzitter krijgt die gezag heeft bij alle betrokken partijen. Om de slagkracht van de commissie te waarborgen zou de commissie bij voorkeur moeten bestaan uit maximaal zeven personen, waaronder deskundigen op de deelterreinen uit zowel de wetenschap als de praktijk.

De Afdeling adviseert de evaluatiecommissie met onder andere de volgende taken te belasten:

- De doelstellingen en thema's van de evaluatie verder in te vullen;
- Onafhankelijke onderzoekers te selecteren die de deelonderzoeken zullen uitvoeren;
- Een eindrapport op te stellen waarin verslag wordt gedaan van de resultaten van de deelonderzoeken en waarin deze in onderlinge samenhang worden geanalyseerd.

Op basis van de evaluatie zou vervolgens politieke besluitvorming moeten plaatsvinden over wat met de verkregen resultaten wordt gedaan en welke maatregelen eventueel naar aanleiding van de resultaten moeten worden genomen.

Lees [hier](#) de volledige tekst van de voorlichting van de Raad van State.